Courtyard by Marriott
Budapest City Center

2022. 04.28.

FELADATUNK A JÖVŐ

EU-OSHA
Nemzeti Fókuszpont Konferencia

A munkavédelem további fejlesztésének lehetőségei és irányai

Innovációs és Technológiai Minisztérium

Nesztinger Péter
Főosztályvezető
ITM Munkavédelmi Irányítási Főosztály

TECHNIKAI VÁLTOZÁSOK KEZELÉSE

FELADATUNK A JÖVŐ

- Gépesítés
- Sorozatgyártás,
- Tömeggyártás
- Vegyi anyagok térhódítása
- Automatizálás
- Energia felhasználás fejlesztése
- Digitalizáció
- Ipar 4 forradalom

Munkavédelem fejlesztése csak a technológiai ismeretek teljes birtokában lehetséges.

Újabb munkavédelmi kihívások

FELADATUNK A JÖVŐ

- Munkaerő kölcsönzés
- Külföldiek foglalkoztatása (jogosítványok, végzettségek megfelelősége, nyelvi nehézségek)
- Közfoglalkoztatás, bedolgozói jogviszony
- Demográfiai változások, idősödő munkavállalók
- Foglalkoztatás változásai
  - Távmunka
  - Platform alapú munkavégzés

Pszichoszociális kockázatok növekedése

- **munkafeladat, munkaszervezet,**
- **szociális feltételek, munkafeltételek,**
- **fokozott pszichés terhelés,**
- **a készenléti feszültség, információs terhelés, érzelmi hatások,**
- **állásbizonytalanság, Covid**

Távmunka terjedése

- A munkáltatóval kötött megállapodás alapján - a munkavállaló által biztosított munkaeszközzel is történhet. Az ilyen munkaeszköz esetén **a munkáltató a kockázatértékelés elvégzése során győződik meg a munkaeszköz biztonságos állapotáról**.
- A munkaeszköz **biztonságos állapotának fenntartásáról ebben az esetben a munkavállaló gondoskodik**.
- A munkahelyen a munkavállaló **csak a munkáltató hozzájárulása alapján változtathatja** meg a munkavédelmi szempontból lényeges **munkakörülményeket.**
- A **munkáltató itt is köteles rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e** a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket.

Távmunka terjedése

FELADATUNK A JÖVŐ

- A munkáltató - vagy a megbízottja - a szükséges **munkavédelmi feladatok elvégzése**, a munkavédelmi eljárások lefolytatása (pl., kockázatértékelés, balesetvizsgálat, munkavédelmi körülmények ellenőrzése) **céljából beléphet a munkavégzési helyként szolgáló ingatlan területére**.
- A **hatósági ellenőrzést** a munkavállaló ingatlanában a felügyelet kizárólag munkanapon, **8 és 20 óra** között végezheti.
- A munkavédelmi hatóság a munkáltatót és a munkavállalót az **ellenőrzés megkezdése előtt legalább 3 munkanappal erről tájékoztatja.**
- A munkáltatónak legkésőbb az ellenőrzés megkezdéséig be kell szereznie munkavállaló hozzájárulását.

A távmunka szabályozása az egyszerűsítés irányába változott

FELADATUNK A JÖVŐ

- A feleknek továbbra is a munkaszerződésben kell megállapodnia a távmunkavégzésben, **bevezetésre kerül a részbeni távmunka lehetősége, a munkavégzés helye a munkavédelmi előírások betartása mellett szabadon megválasztható** (eddig a munkavédelmi szabályok miatt pontosan meg kellett határozni);
- **az ellenőrzési jogát a munkáltató távolról, számítástechnikai eszközzel is gyakorolhatja**.
- A szabályozás lehetőséget biztosít arra, hogy a számla alapú elszámolás helyett **átalány díjjal a munkáltató távmunkavégzés esetén hozzájáruljon a munkavállaló költségeihez**.
- Ennek maximuma a **minimálbér 10 %-**a.
- Ez a megoldás nagyban csökkentheti a távmunkához kapcsolódó adminisztrációt és kellően rugalmas is.

A távmunka bővítésének új perspektívái jelentek meg

FELADATUNK A JÖVŐ

Új lehetőségként felmerült a nem számítástechnikai eszközzel végzett távmunka

- A felek **írásban megállapodnak** a munkavégzés helyéről,
- **csak a munkáltató által munkavédelmi szempontból előzetesen megfelelőnek minősített** távmunkavégzési helyen folytatható,
- a távmunkavégzési helyen a munkavállaló **a munkáltató hozzájárulása nélkül nem változtathatja meg** a munkakörülményeket
- **munkáltató vagy megbízottja rendszeresen köteles meggyőződni arról, hogy a távmunkavégzési helyen a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket**.

A távmunka előnyei- hátrányai

Előnyök:

- Járványügyi előnyök,
- Család-munkahely egyensúly,
- Rugalmasság,
- Utazási idő és költség,
- Irodaköltség

Hátrányok:

- Kommunikációs képesség csökkenése,
- Állandó rendelkezésre állás, túlórapénz hiánya,
- Bezártság, szeparáltság, összetartozás hiánya, magánéletre kihatás,
- Hátrány érheti a helyszíni kollégákkal szemben az előléptetésnél és a szervezeten belüli fejlődésnél,
- Tartós távmunka negatívan hathat a szociális készségekre,
- Magánéleti válság
- Lecsatlakozási jog?

A távmunka kapcsán szükséges teendők

FELADATUNK A JÖVŐ

Főbb szempontok:

- Az önkéntesség és visszafordíthatóság elvének biztosítása.
- Foglalkoztatási feltételek, képzés és kollektív jogok megegyeznek más munkavállalóéval.
- Adatvédelem biztosítása.
- A magánélet védelme.
- A munkaeszközökkel kapcsolatos kérdésekről meg kell állapodni.
- Biztonság és egészségvédelem, fő felelős munkáltató (kockázatértékelés, tájékoztatás).
- Egyéni alkalmassági szűrés, foglalkozás-egészségügyi vizsgálat.
- Előre definiált otthoni vs. irodai munkaidő elvárás.
- Az online meetingek korlátozása, de csapatszellem kreatív erősítése.
- A munkaadói brand szisztematikus építése,
- A kiégéses és egyéb megterhelésekre gyógyír well-being programok indítása.

Covid-19 pandémia hatásainak csökkentése munkavédelmi beavatkozásokkal

FELADATUNK A JÖVŐ

Járványügyi megelőzés – AJÁNLÁSOK alapján

- Ahol lehet, oldják meg az otthoni munkavégzést;
- Csak egészséges ember, munkára képes állapotban menjen dolgozni (ne köhögjön, ne legyen lázas, stb.);
- Munkahely tisztán tartása, fertőtlenítés
- 1,5 méter távolság betartása;
- Ebédlő, dohányzó, pihenő helyiségben limitálják a munkáltatók az egy időben ott tartózkodók számát, fokozott fertőtlenítés itt is fontos;
- Belépési pontokon fertőtlenítő, testhő mérés;
- Természetes szellőztetést gyakrabban kell végezni;
- Munkahelyi sport és rekreációs lehetőségek korlátozása;
- Műszakváltások eltolása;
- Pandémiás terv és munkavédelmi kockázatértékelés….

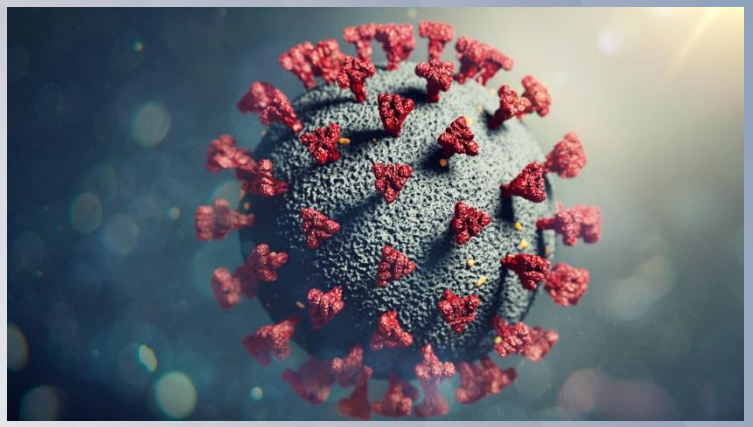

Covid-19 pandémia súlyos és hosszantartó hatása a mentális állapotra

FELADATUNK A JÖVŐ

Közvetlen: a betegség mentális szövődményeihez kapcsolódik

Közvetett: a fertőzéstől, annak következményeitől való félelemhez, a gyászhoz, a járvány kezeléséhez kapcsolódó korlátozó intézkedésekhez kapcsolódik.

- kijárási korlátozásokhoz,
- távolságtartáshoz, átalakításhoz,
- távoktatáshoz, távmunkához,
- a gazdasági tevékenységek korlátozásához,
- munkaidő csökkentéséhez, vagy túlórákhoz,
- a munkahely elvesztéséhez vagy a jövedelemvesztéshez

Covid-19 pandémia súlyos és hosszantartó hatása a mentális állapotra

FELADATUNK A JÖVŐ

A mentális betegségek okai az új jelenségekhez is kapcsolódtak. Fontos szerepük van a mentális problémákkal szemben védelmező tényezők gyengülésének, például a társadalmi kapcsolatok ritkulásának, a napi rutinok fellazulásának, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés megnehezülésének.

Az eredmények szerint a kóros szorongással élők száma világméretekben 26 százalékkal, a depresszióban szenvedők száma 28 százalékkal növekedett a járvány első éve alatt.*

OECD 2021. májusában publikált 15 országra kiterjedő elemzése a járvány mentális hatásairól

FELADATUNK A JÖVŐ

Az is megfigyelhető volt, hogy a járvány egymást követő hullámai **újabb és újabb lökést** adtak a mentális betegségek terjedésének.

A mentális problémák növekedése az átlagnál jobban érintette a nőket és a fiatalabb korosztályokat.

- A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a leginkább sebezhető munkavállalói csoportokba tartoznak:
- azok a dolgozók, akiknek nincs megfelelő munkatapasztalatuk,
- alacsony iskolai végzettségűek,
- egészségi problémájuk van, vagy
- ápolási kötelezettségeik vannak.

Covid-19 pandémia után új pszichodémiás krízissel kell megküzdeni

FELADATUNK A JÖVŐ

A mentális problémák terjedésbe jelentős részben **ugyanazokat a csoportokat érinti, melyek már korábban is a veszélyeztetett csoportokba tartoztak**.

Ezekben az esetekben a mentális problémák kezelését célzó **erőfeszítéseket integrálni kell az érintett csoportok** támogatását célzó szakpolitikák rendszerébe.

Különösen fontos ebből a szempontból **a munkaerőpiaci politikák és a mentális problémákat kezelő terápiás beavatkozások integrálása**.

A **foglalkoztatási szolgálatok** munkatársait fel kell készíteni a mentális problémák felismerésére.

Ha szükséges az ügyfelek számára biztosítani kell tünetek azonosítását **a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás révén,** és a mentális problémák kezeléséhez szükséges **professzionális szolgáltatásokat.**

Munkavédelmi helyzet mérőszámai - munkabalesetek

FELADATUNK A JÖVŐ

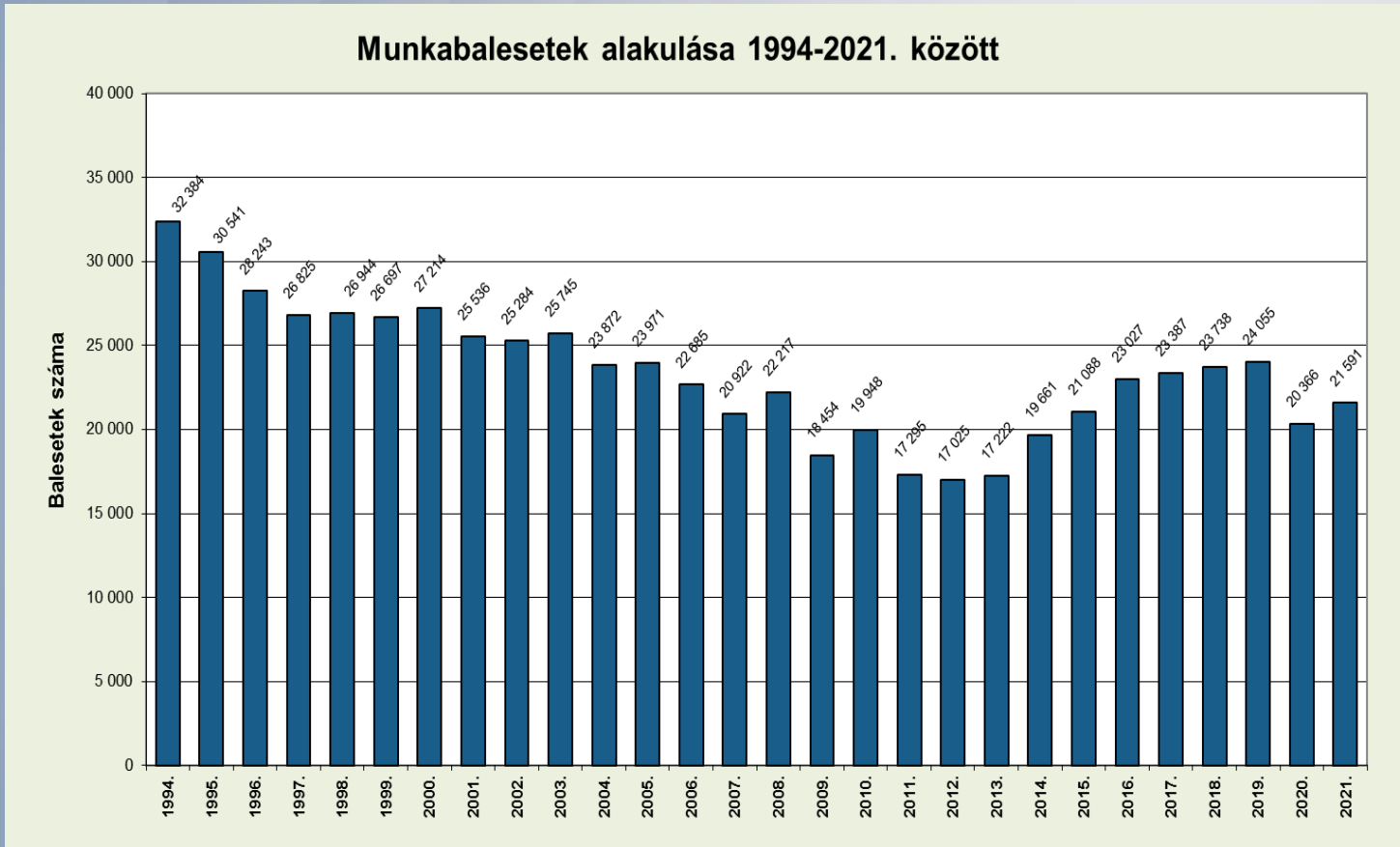

Miért nem csökken a munkabalesetek száma 20.000 alá?

Hatások:

1. 2008 után gazdasági válság hatása
2. 2010-től foglalkoztatottság növekedése
3. 2016: bejelentési fegyelem szigorítása

Munkavédelmi helyzet mérőszámai – halálos munkabalesetek

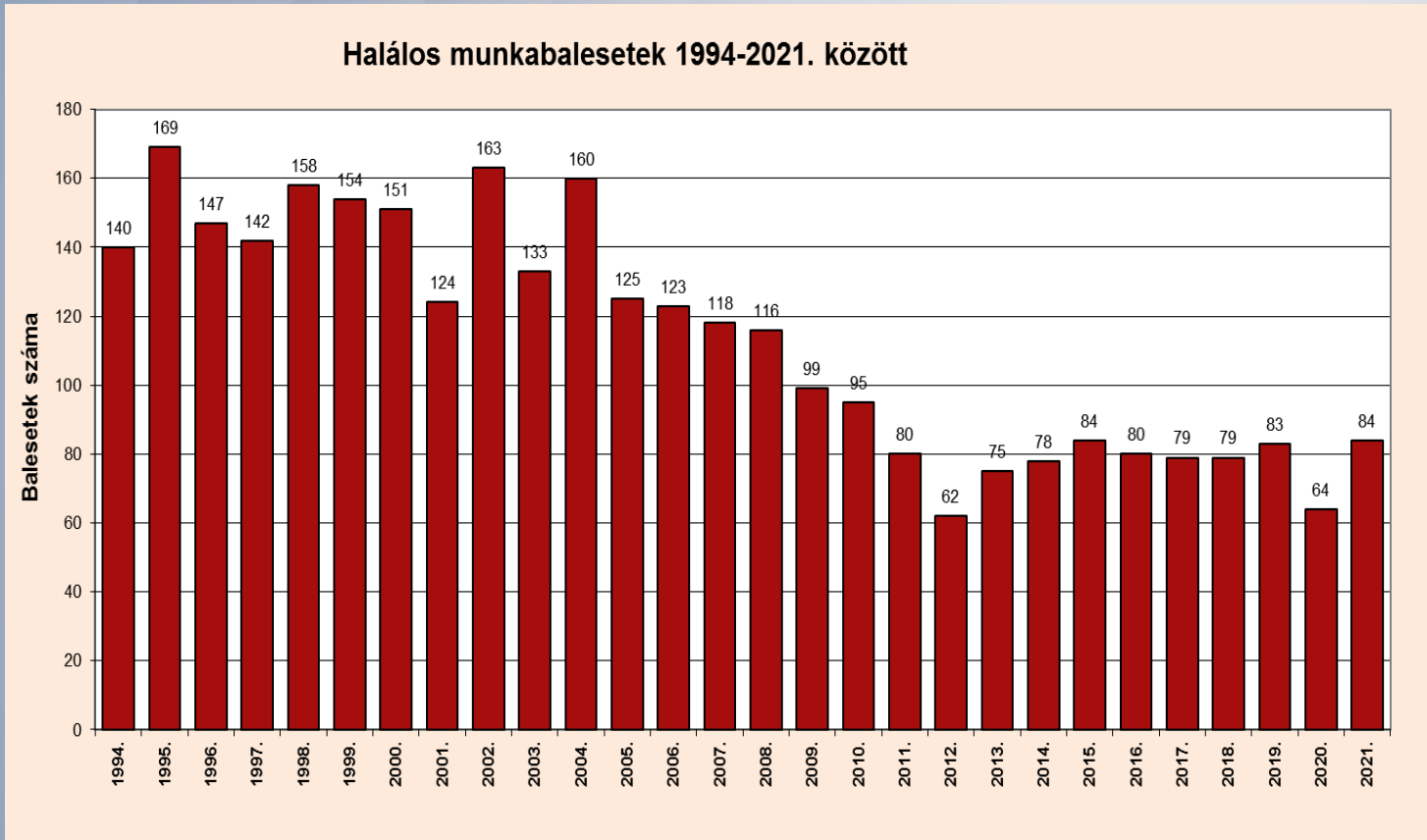

Miért nem csökken a halálos munkabalesetek száma 80 alá?

Munkavédelmi hatóság döntési

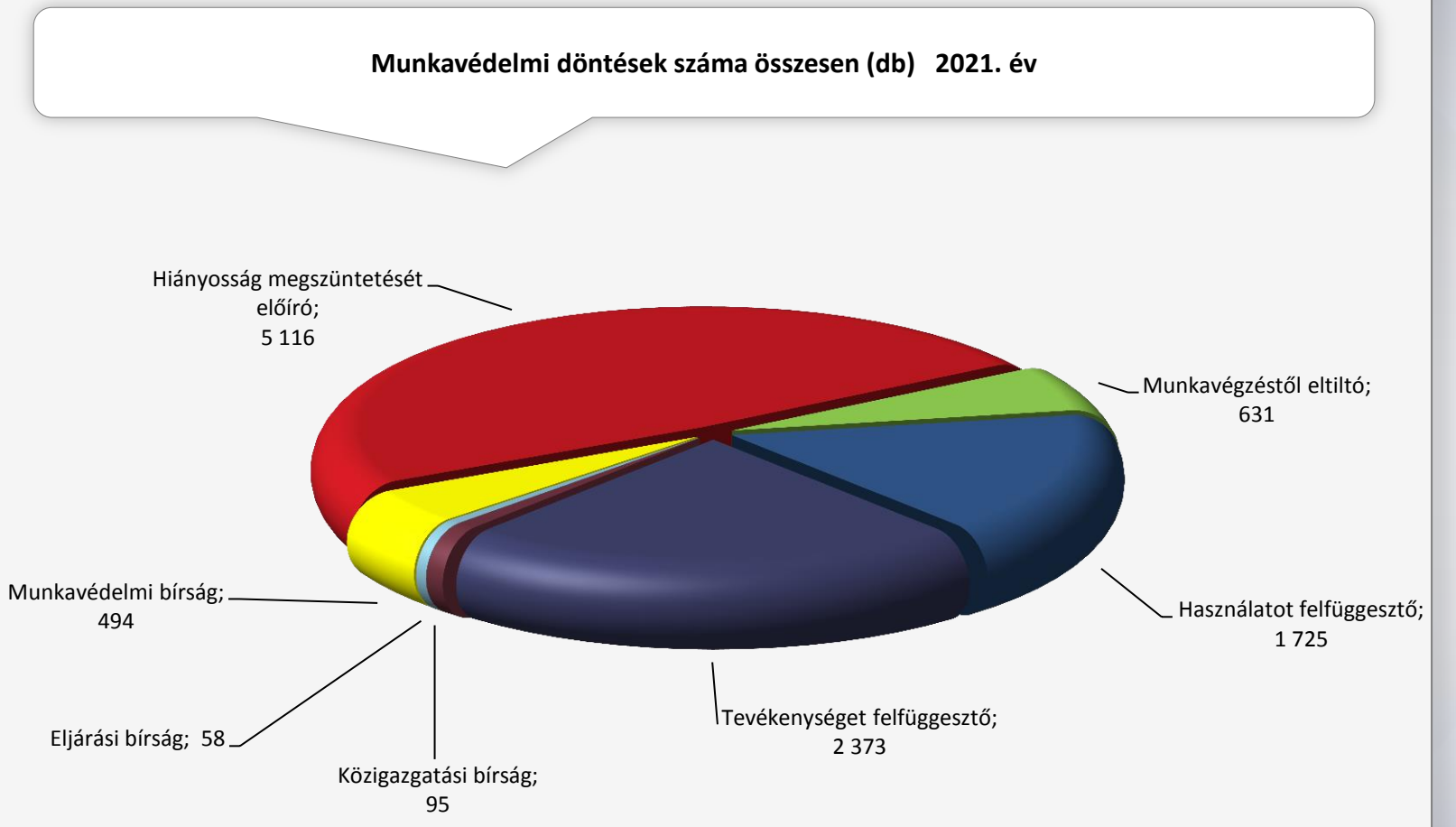

A munkavédelmi helyzet évről-évre hasonló

Mit tesz a munkavédelmi hatóság a munkakörülmények fejlesztése érdekében?

FELADATUNK A JÖVŐ

- Elemzések alapján az aktuális prioritások meghatározása.
- Intézkedések száma évente közel 50.000.
- A legveszélyeztetettebb ágazatok fokozott ellenőrzése.
- Útmutatók, jogesetek.
- Informatikai fejlesztések (szakmai adatbázisok, munkáltató kiválasztás, elektronikus bejelentések).
- Szakmai képzések.
- Munkavédelmi tudatosság fejlesztése (kiadványok, PR és kommunikáció, konferenciák, nyílt napok) – kampányokban részvétel: EU-OSHA „Veszélyes anyagok helyes kezelése”
- Kampányok, célvizsgálatok, akcióellenőrzések lefolytatása.
- Ingyenes tanácsadás (online, telefonos, írásbeli, helyszíni)

Miért nem csökken a munkabalesetek száma?

Legfőbb munkabaleseti ok: figyelmetlenség
(munkabaleseti jegyzőkönyvek statisztikája alapján)

FELADATUNK A JÖVŐ

- **3 munkanapon túli beleseteknél: 65-70%**
- **Súlyos munkabaleseteknél: 20-30%**
- **Halálos munkabaleseteknél: 10-25%**

Személyi tényezők szerepe 78 %!
(munkabaleseti jegyzőkönyvek statisztikája alapján)

FELADATUNK A JÖVŐ

- Figyelmetlenség
- Képzetlenség, szakképzetlenség
- Egészségi okok,
- Oktatás hiánya
- Alkoholos befolyás
- Kábítószer hatása
- Gyógyszer hatása
- Gyakorlatlanság
- Fegyelmezetlenség
- Szabályszegő, utasítás ellenes magatartás
- Egyéb

Vezető ok: az emberi tényező, viselkedés

Megoldások:

- Ismeretek növelése
- biztonságtudatos magatartás erősítése

Munkabalesetek számának alsó küszöbét át kell törni!

FELADATUNK A JÖVŐ

Kinek a feladata a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzése?

- **Munkáltató**
- Munkavállalók
- Szociális partnerek
- Munkabiztonsági szakemberek
- Foglalkozás egészségügyi orvosok
- Hatóság
- Oktatás, nevelés
- Média

Hogyan csökkentsük a munkabalesetek számát?

- Hatósági ellenőrzés?
- Tanácsadás?
- Munkáltatók vezetőinek kötelező munkavédelmi képzése?
- Információk megosztása?
- Gazdasági ösztönzők?
- Tudatosítás?
- Eltitkolás?

Proaktív kommunikációs lehetőségek

1. Személyes találkozások

FELADATUNK A JÖVŐ

Nyílt napok, konferenciák

Proaktív kommunikációs lehetőségek

1. Személyes találkozások

FELADATUNK A JÖVŐ

Magas szintű vezetők bevonása, díjak átadása

Proaktív kommunikációs lehetőségek

1. Személyes találkozások

FELADATUNK A JÖVŐ

Emléknapok, tripartizmus

Proaktív kommunikációs lehetőségek

1. Személyes találkozások

FELADATUNK A JÖVŐ

Kampányok, új generáció érzékenyítése

Proaktív kommunikációs lehetőségek

1. Személyes találkozások

FELADATUNK A JÖVŐ

Szakma Sztár Fesztivál

Proaktív kommunikációs lehetőségek

2. Internet (statikus megjelenés)

FELADATUNK A JÖVŐ

Szakmai honlap (mvff.munka.hu) – továbbfejlesztés alatt

- Hírek, beszámolók évi 10-20 alkalommal
- ITM útmutatók, módszertani anyagok (folyamatos), évi 2-3 eset
- Nemzetközi Útmutatók (folyamatos), évi 5-10 eset
- Szakmai kiadványok, filmek (folyamatos), ez idáig több száz darab
- Tanácsadás:
  - gyakori kérdések közzététele
  - alapvető ismeretek
  - OSHAS
- EU-OSHA Nemzeti Fókuszpont
- Munkavédelmi Képviselők Fóruma
- COVID
- Egyéni védőeszközök

Proaktív kommunikációs lehetőségek

3. Kampányok

FELADATUNK A JÖVŐ

- **TV - reklám**
- **Iskolákban – Állásbörze, tanulmányi verseny**
- **Fesztiválokon**
- **Magyarország Átfogó Egészségvédelmi Szűrőprogramja**
- **Biztonság Hete**

Proaktív kommunikációs lehetőségek
4. Ismeretterjesztés (kiadványok, elektronikusan)

FELADATUNK A JÖVŐ

Alapvető ismeretek

Proaktív kommunikációs lehetőségek
5. Kutatások, elemzések megosztása

FELADATUNK A JÖVŐ

Kutatás, elemzés közzététele

- A - kültéri és a beltéri - munkahelyi léghőmérséklettel kapcsolatos különböző nemzeti előírások bemutatása különös tekintettel a szélsőséges időjárási körülmények esetére
- A munkáltatók adminisztratív terhei csökkentésének és a munkavédelem jogi szabályozása egyszerűsítésének lehetőségeire, az intézkedések hatásainak előrejelzésére
- Atipikus munkavállalási formák munkavédelmi vonatkozásai Magyarországon
- A foglalkozási eredetű mozgásszervi megbetegedések foglalkozási eredetének megítélése
- A munkavállalók átlagéletkorának emelkedésével kapcsolatos munkavédelmi kihívások

Proaktív kommunikációs lehetőségek
5. Kutatások, elemzések megosztása

FELADATUNK A JÖVŐ

Kutatás, elemzés közzététele

- A foglalkozási eredetű daganatos betegségekkel kapcsolatos hazai valós helyzet felmérése, az előidéző okok feltárása, a daganatos megbetegedések foglalkozási eredetének felismerésére alkalmas eljárások fejlesztése
- A sérülékeny csoportba tartozó munkavállalókat érintő foglalkozási kockázatok csökkentése
- Emelőgép Biztonsági Szabályzat felülvizsgálata

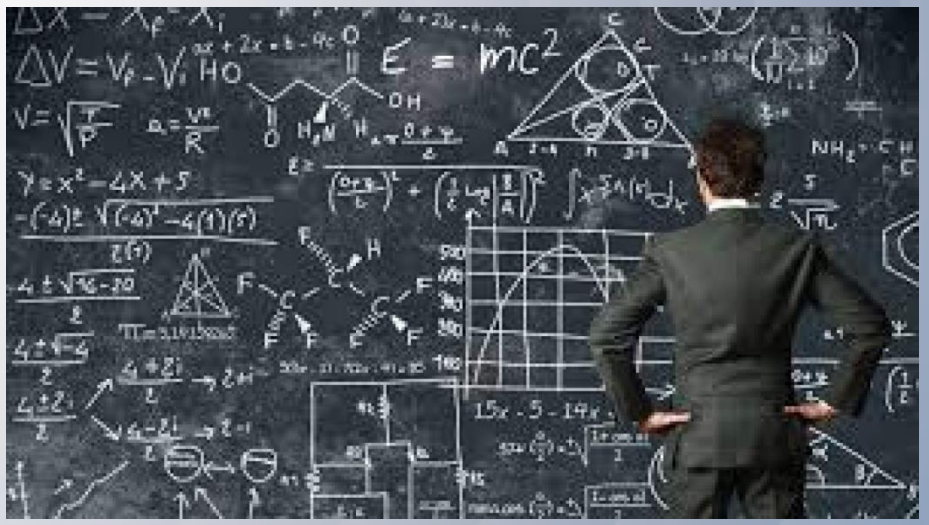

A munkáltatók eredményességének növelési lehetőségei

FELADATUNK A JÖVŐ

- Műszaki fejlesztések
- Szervezeti feltételek javítása
- Képzés, oktatás színvonalának emelése
- Vezetői értékrend fejlesztése, példamutatás
- Belső információs csatornák fejlesztése
- Baleseti oktatás
- Kvázi balesetek bejelentése, elemzése
- Munkavédelmi képviselők szakmai szintjének emelése
- Munkabiztonsági és munkaegészségügyi feladatok ellátásának javítása
- Belső ellenőrzések számának, színvonalának növelése
- Balesetmentes napok számlálója
- …

Az EU 2021-2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai kerete alapján a nemzeti stratégiák fő célkitűzései

FELADATUNK A JÖVŐ

A munkavédelem frissített víziója - Három kulcsfontosságú cél

- **a zöld, digitális és demográfiai átmenet által kiváltott új munka világában bekövetkező változások előrejelzése és kezelése;**
- **a munkahelyi balesetek és betegségek megelőzésének javítása;**
- **az esetleges jövőbeli egészségügyi válságokra való felkészültség növelése**

- Koncentráció a pszichoszociális kockázatokra
- Veszélyes anyagok/keverékek
- **Vision Zero:** A munkával kapcsolatos betegségek és balesetek megelőzésének javítása, tudatosságnövelés és kapacitásépítés

Tapasztalataink szerint a vezető baleseti ok: az emberi viselkedés

FELADATUNK A JÖVŐ

Köszönöm a figyelmet!

Innovációs és Technológiai Minisztérium